

Преюдициално запитване на Софийски градски съд, Наказателно отделение, 28-ми съдебен състав по Наказателно частно дело /НЧД/ № 1098/2020 г. с искане за произнасяне с Преюдициално заключение по реда на спешното производство, предвиден в чл. 107 от Процедурния правилник на Съда

1. Преюдициални Въпроси:

1. 1. - Дали разпоредбите на чл. 1, пар. 2 и пар. 3 от Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия допускат издаване на нова заповед за арест за целите на същото наказателно преследване спрямо лице, чието предаване е отказано от държава-членка на ЕС на основание чл. 1, пар. 3 от Споразумението, във връзка с чл. 6 от Договора за Европейския съюз и чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека?;

1. 2. - Дали разпоредбите на чл. 1, пар. 3 от Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия и на чл. 21, пар. 1 и чл. 67, пар. 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз, и на чл. 6 и чл. 45, пар. 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз допускат сезирана със Заповед за арест държава-членка на ЕС да пререши постановен от друга държава-членка на ЕС отказ за предаване на същото лице за целите на същото наказателно преследване, след като издирваното лице се е възползвало от правото си на свободно придвижване и от държавата, в която е постановен отказът за предаване се е

придвижило до държавата, сезирана с новата заповед за арест?

2. Запитваща юрисдикция:

Софийски градски съд, Наказателно отделение, 28-ми състав

адрес: гр. София, п. к. 1000, бул. „Витоша“ No 2

факс : ++359 2 986-56-05

Е-мейл: cabinet@sgs.justice.bg; a.atanasov@scc.bg

3. Производство пред настоящата инстанция и правно релевантни факти:

4. Производството пред националната юрисдикция – Софийски градски съд – е образувано по искане на Софийска градска прокуратура за изпълнение на издадена на 12.03.2020 г. от Регионалната прокуратура Хордланд, Кралство Норвегия Заповед за арест на КТ и предаването му за провеждане на воденото срещу него наказателно производство в Норвегия.

5. Производството се провежда по реда на българския Закон за екстрадицията и Европейската заповед за арест и Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия.

6. Исканото за предаване лице КТ е гражданин на Република България, както и на Съединените американски щати.

7. Срещу исканото лице КТ се води наказателно производство в Кралство Норвегия за деяния, квалифицирани като измами, с които са причинени имуществени вреди на осигурителната система на Норвегия. Обвиняеми по същото производство са и бившата партньорка /норвежка гражданка/ на КТ, с която той е живеел на семейни начала и с

която имат две деца, родени по време на съжителството им, както и други лица.

8. По воденото в Норвегия наказателно производство е била издадена заповед за задържане на КТ и на 26.07.2018 г. е подаден сигнал за издирването му в Шенгенската информационна система.

9. По воденото в Норвегия наказателно производство е бил внесен обвинителен акт в Първоинстанционния съд в Берген през месец юли 2019 г., като отсъствието на КТ не е дало основание за спиране на производството и спрямо някои от останалите обвиняеми лица, включително и бившата партньорка на КТ, са били постановени осъдителни присъди.

10. На 25.11.2019 г., при влизане на територията на Република Полша, исканото лице КТ, е бил задържан, с оглед на наличния в Шенгенската информационна система сигнал от норвежките власти за издирването му.

11. След задържането на КТ от полските власти и уведомяване на властите на Норвегия, на 27.11.2019 г. от прокуратурата на Норвегия е била издадена Заповед за арест на основание Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия.

12. По образуваното в Република Полша производство по изпълнение на така издадената Заповед за арест е било постановено Решение на Окръжен съд във Варшава от 15.01.2020 г., с което е било отказано предаването на КТ въз основа на издадената в Норвегия Заповед за арест.

13. За да откаже предаването на КТ по издадената в Норвегия Заповед за арест, полският съд се е позовал на разпоредбите на чл. 1, пар. 3 от Споразумението между Европейския съюз и република Исландия и

Кралство Норвегия, препращащ към чл. 6 от Договора за Европейския съюз. Според изложените в решението на Окръжния съд във Варшава съображения, по делото е било установено, че наказателното производство, образувано от норвежките власти, е „тясно свързано с продължителния конфликт на исканото лице със службата Барневене и бившата му партньорка и майка на двете лица“, като в това отношение са посочени обстоятелствата по водени съдебни производства между двамата бивши партньори относно упражняването на родителските права по отношение на децата им, включително и постановени решения на български съдилища, с които упражняването на тези права е възложено на техния баща в България. Полският съд е приел, че евентуалното предаване на КТ на норвежките власти би довело до нарушение на чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, тъй като бившата партньорка на КТ би могла да изтърпява наложеното ѝ по наказателното производство наказание лишаване от свобода, а той, след предаването му, би бил настанен в следствен арест, което би довело до предаване на децата на приемно семейство и практически окончателна загуба на връзка с тях за баща им. Полският съд, също така, е приел, че въпреки непредаването на КТ на норвежките власти, същите биха могли да използват други форми на международно правно сътрудничество с България за целите на воденото от тях наказателно преследване.

14. Решението на Окръжен съд на Варшава от 15.01.2020 г., с което е било отказано предаването на КТ въз основа на издадената в Норвегия Заповед за арест е било протестирано от прокуратурата, като с решение от 24.02.2020 г. Апелативният съд във Варшава е оставил протеста без разглеждане.

15. С постановление от 6.03.2020 г. Окръжният съд във Варшава е отменил взетите в Република Полша, в хода на приключилото производство,

ограничителни мерки.

16. КТ е решил да се завърне в България с полет от Варшава до София. При влизане на територията на Република България през Летище София, на 10.03.2020 г., КТ е бил задържан с оглед продължаващия да е наличен сигнал в Шенгенската информационна система, подаден от Норвегия на 26.07.2018 г.

17. След като българските власти са уведомили Норвегия за така извършеното задържане, в Република България е постъпила, издадена на 12.03.2020 г. от Регионалната прокуратура Хордланд, Согн Ог Фьоране, Норвегия Заповед за арест на КТ и предаването му за провеждане на воденото срещу наказателно производство в Норвегия. Наказателното производство, посочено в Заповедта за арест от 12.03.2020 г., е същото, по което е бил внесен обвинителен акт в Първоинстанционния съд в Берген през месец юли 2019 г. и за целите, на което е била издадена преди това изпратената до Полша Заповед за арест от 27.11.2009 г., чието изпълнение е било отказано от Окръжния съд във Варшава.

18. Софийска градска прокуратура е внесла в Софийски градски съд /СГС/ искане за задържане под стража на КТ за обезпечаване на присъствието му в производството по изпълнение на издадената в Норвегия Заповед за арест. На 13.03.2020 г. състав на СГС е уважил това искане, като е взел мярка за неотклонение „Задържане под стража“ на исканото лице. Определението на СГС е било обжалвано от защитата на КТ пред Софийския апелативен съд. Софийски апелативен съд с определение от 19.03.2020 г. е отменил обжалваното определение и е взел мярка за неотклонение „подписка“ по отношение на исканото лице. Същевременно, Софийска градска прокуратура е наложила на КТ забрана да напуска границите на България.

19. Настоящото съдебно производство е образувано, след като Софийска градска прокуратура е внесла на 16.03.2020 г. в Софийски градски съд искане за изпълнение на получената от Норвегия Заповед за арест, издадена на 12.03.2020 г.

20. В хода на настоящето съдебно производство е била разменена кореспонденция с прокуратурата на Хордланд, Согн Ог Фьоране, в рамките на която с писмо от 6.04.2020 г. българският съд е бил уведомен, че поради кризата с Covid-19 делото срещу КТ ще бъде гледано от Бергенския съд най-рано през октомври 2020 г., поради което и не е необходимо той да бъде екстрадиран в Норвегия преди месец септември, същата година.

21. Разглеждането по същество на настоящето дело е започнало през месец декември 2020 г., тъй като в периода между месец април 2020 г. и месец юли 2020 г. КТ е постъпвал в здравни заведения за лечение, включително и оперативно такова, което е обусловило необходимост от назначаване на съдебно-медицинска експертиза за установяване на актуалното му здравословно състояние. Съгласно приетата в съдебно заседание по делото на 14.10.2020 г. съдебно-медицинска експертиза, здравословното състояние на исканото лице е сериозно увредено, силно рисково и опасно, с оглед на повторен тромбоемболичен инцидент, което го поставя в най-рисковата група за евентуално заразяване с Covid-19, като състоянието на исканото лице не позволява пътуване до София от гр. Шумен, където той пребивава, но няма противопоказания за участие в делото чрез видеоконферентна връзка и същевременно, здравословното състояние на исканото лице не е съвместимо с прилагане на мярка „задържане под стража“, пътуване на дълги разстояния и пребиваване в ареста.

22. Исканото лице е участвало чрез видеоконферентна връзка между Окръжен съд Шумен и Софийски градски съд в проведените по делото съдебни заседания на 14.12.2020 г. и на 1.02.2021 г. В съдебното заседание на 1.02.2021 г. настоящият съдебен състав е обявил решението си да отправи преюдициалното запитване да Съда на ЕС.

23. Страни в производството:

- Софийска градска прокуратура – гр. София, п. к. 1000, бул. „Витоша“ No 2; факс: ++359 2 980-88-49; Е-мейл: sgr@prb.bg;
- КТ _____, гражданин на България и на САЩ, представляван от адвокат Павлин Куюмджиев, със съдебен адрес гр. София, София, кв. Зона Б-5, бл. 14, вх. В, ап. 62, тел. +359 888 884 642, e-mail: advokatkuyumdzhiev@gmail.com.

24. Право на съюза:

Чл. 1, пар. 2 и пар. 3 от Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия

Чл. 6 от Договора за Европейския съюз

Чл. 21, пар. 1 и чл. 67, пар. 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз

Чл. 6 и чл. 45, пар. 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз

25. Относитима национална правна уредба:

Закон за екстрадицията и Европейската заповед за арест:

Чл. 4, ал. 1 – Този закон се прилага при наличието на международен договор, по който Република България е страна, като го допълва по отношение на неуредените въпроси.

26. Необходимост от отпращане на запитване:

27. Висящият пред настоящия съдебен състав правен спор е с основен предмет налице ли са пречки да бъде изпълнена издадената, на основание Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия, от норвежката прокуратура Заповед за арест по отношение на исканото лице

КТ , гражданин на България и на САЩ.

28. Изясняването на този предмет, според съдебния състав, е свързано и с решаването на въпроса какво е значението, съгласно посочените текстове от Правото на ЕС, на постановения вече от съд на друга държава – членка на ЕС, Полша, отказ да бъде изпълнена предходна Заповед за арест, издадена също от норвежка страна, по отношение на същия български гражданин, за предаването му за съдене по същото наказателно производство, водено срещу него в Норвегия.

29. Така постановеният от полския съд отказ за изпълнение на издадената от норвежките власти Заповед за арест е бил мотивиран с разпоредбата на чл. 1, пар. 3 от Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия, която

изисква съобразяването на основните принципи, установени с Европейската конвенция за правата на човека, а при изпълнение от съдебен орган на държава-членка и на принципите, посочени в чл. 6 от Договора на Европейския съюз. Сред съображенията на полския съд да откаже изпълнението на Заповедта за арест, е било възможното нарушение на гарантираното в чл. 8 от КЗПЧОС право на семеен живот, в случай на предаването на исканото лице на норвежките власти. Обстоятелствата, въз основа, на които е направено позоваването на чл. 8 от КЗПЧОС продължават да съществуват и към настоящия момент, доколкото децата от съжителството на исканото лице с бившата му партньорка, се отглеждат от него в България.

30. Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия (наричано по-долу в текста Споразумението) се явява неразделна част от правото на Съюза (в този смисъл и решението на Съда на ЕС по дело C-897/19 PPU, т. 49).

31. С оглед на характеристиките на Споразумението, като целящо подобряването на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси между, от една страна, държавите-членки на Съюза, и от друга страна, Република Исландия и Кралство Норвегия, предвид установените взаимоотношения между страните по Споразумението в рамките на принадлежността към Европейското икономическо пространство (решението по дело C-897/19 PPU, т. 72), изразеното от договарящите се страни изрично в преамбюла взаимно доверие (отново решението по дело C-897/19 PPU, т. 73) и голямото сходство между разпоредбите на Споразумението относно процедурата по предаване и съответните разпоредби на Рамково решение 2002/584 (отново решението по дело C-897/19 PPU, т. 74), има основание да се приеме, че в голяма степен

отношенията между Норвегия, като издаваща Заповед за арест страна и държавите-членки на ЕС, в които съответното издирвано лице се намира, се регулират по сходен начин с начина на уреждане на отношенията между отделните държави-членки по издаване и изпълнение на Европейска заповед за арест.

32. Сходството на отношенията между договарящите държави по Споразумението с отношенията между държавите-членки на Съюза, регламентирани в Рамково решение 2002/584, според настоящия съдебен състав, принципно би могло да позволява съответното прилагане на тълкуването на същото РР в практиката на Съда на ЕС. Въпросът допустимо ли е издаване на множество европейски заповеди за арест срещу едно и също лице, по едно и също наказателно производство е бил разгледан и решен положително от Съда на ЕС в решението му по дело С-268/2017 г.

33. Настоящият съдебен състав обаче счита, че не е налице такава идентичност между фактическите и правните съображения на същото решение и обстоятелствата по разглежданото дело, за да бъде приложено пряко тълкуването на правото на ЕС със същото решение. В разглежданата в решението по дело С-268/2017 г. хипотеза, втората Европейска заповед за арест е издадена, поради предаването на съд на издирваното лице, а първата е била издадена в рамките на разследването. По настоящето дело е установено, че и Заповедта за арест, издадена от норвежката прокуратура на 27.11.2019 г., чието изпълнение е отказано от полския съд, и Заповедта за арест от 12.03.2020 г., чието изпълнение настоящият съдебен състав решава, са издадени срещу КТ за предаването му по едно и също наказателно производство, което се намира в съдебна фаза при издаването и на двете заповеди – обвинителният акт по делото е бил внесен в норвежкия съд през месец юли 2019 г. С оглед на това и настоящият съдебен състав намира за необходимо да поиска тълкуване от страна на Съда на ЕС дали

Споразумението допуска сезиране на държавите-членки на ЕС с последваща Заповед за арест, след като съд на държава-членка вече е оставил без уважение искане за предаване на основание чл. 1, пар. 3 от Споразумението, във връзка с чл. 6 от Договора за Европейския съюз и чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека, което е било направено с предходна Заповед за арест срещу същото лице, по намиращо се в същата фаза на процеса наказателно производство.

34. На следващо място, настоящият съдебен състав намира разлики и между правната уредба, въз основа на която е дадено тълкуването в решението на Съда на ЕС по дело С-268/2017 г. и относимите към настоящия правен спор разпоредби. За да приеме, че съдебният орган на изпълняващата държава е длъжен да вземе решение по всяка ЕЗА, която му е изпратена, дори когато в същата държава вече е постановено решение по предходна ЕЗА за същото лице и за същото деяние, Съдът на ЕС в решението си по дело С-268/2017 г. се е позовал на разпоредбата на чл. 1, пар. 2 от Рамково решение 2002/584, изрично задължаваща държавите-членки да изпълнят всяка ЕЗА, с която са сезирани. Според настоящия съдебен състав, въпреки голямото си сходство с Рамково решение 2002/584, Споразумението не съдържа такава разпоредба спрямо договарящите държави, което налага тълкуване дали задължение, като установеното за държавите-членки по чл. 1, пар. 2 от посоченото рамково решение, може да се извлече и за договарящите държави по Споразумението, от неговото съдържание.

35. Третият аспект на поставения от настоящия съдебен състав първи въпрос на преюдициалното запитване е свързан с характера на Споразумението, като международен договор, насрещни страни, по който са държавите-членки на ЕС, от една страна и Кралство Норвегия, от друга. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 1, пар. 2 от Споразумението. Настоящият съдебен състав намира за необходимо да потърси тълкуване от

Съда на ЕС дали, с оглед на така посочената разпоредба от Споразумението, следва постановен от съд на една държава-членка на ЕС отказ за изпълнение на Заповед за арест, основан на чл. 1, пар. 3 от Споразумението, във връзка с чл. 6 от Договора за ЕС и чл. 8 от ЕКЗПЧ, да обвързва с този отказ и останалите държави-членки на ЕС, съответно и с оглед на насрещните им задължения по Споразумението, и Норвегия и Исландия, като издаващи държави. Допълнителен аргумент да се приеме, че такова обвързване е налице, освен характера на Споразумението, би могъл да бъде извлечен и от съдържанието на чл. 67, пар. 1 от Договора за функциониране на ЕС, установяващ Съюза като общо пространство на свобода, сигурност и правосъдие. В тази насока следва да се посочи и че отказът, постановен от полския съд, да бъде изпълнена предходната Заповед за арест, издадена от норвежките власти срещу същото лице и за същото деяние, е мотивиран с общо споделяни от всички държави-членки на ЕС принципи, установени в чл. 6 от Договора за ЕС и Европейската конвенция за защита правата на човека. Продължават да се налице и фактическите основания, които са преценени от полския съд, доколкото децата от съжителството на исканото лице с бившата му партньорка, към настоящия момент се отглеждат от него в България.

36. Тясно свързан с така обсъдения по-горе аспект на първия въпрос от преюдициалното запитване е и вторият формулиран от настоящия съдебен състав въпрос. Исканото тълкуване дали е допустимо съд на държава-членка на ЕС да пререшава по същество вече постановен отказ от съд на друга държава-членка да предаде искано лице по последваща Заповед за арест, издадена въз основа на Споразумението, издадена на същата фаза на наказателното производство, е свързано с въпроса дали постановеният отказ обвързва съдилищата на останалите държави-членки на ЕС, след като този отказ се основава на принципи, обвързващи целия Съюз, като общо пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

37. Другият аспект на втория въпрос от преюдициалното запитване се отнася до съотнасянето между задълженията на страните-членки на ЕС, като изпълняващи държави по Споразумението и установените с чл. 21, пар. 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз и чл. 6 и чл. 45, пар. 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз права на свобода и сигурност и на свободно придвижване на гражданите на ЕС в рамките на Съюза. В процесния случай, след като полският съд е отказал да изпълни предходната издадена от норвежките власти Заповед за арест, исканото за предаване лице, български гражданин, се е възползвал от правото си на свободно придвижване и се е завърнал в България. Именно упражняването на това право от страна на исканото лице е довело до неговото задържане при влизането му на територията на България от граничните й власти, с оглед на наличния сигнал в Шенгенската информационна система, а впоследствие и до издаване на втората Заповед за арест от норвежката прокуратура, чието разглеждане е предмет на настоящето производство. При тези обстоятелства настоящият съдебен състав намира за необходимо да поиска тълкуването от Съда на ЕС, формулирано с втория въпрос на преюдициалното запитване.

38. Отговорът на втория формулиран в преюдициалното запитване въпрос, освен с конкретната му приложимост към разглеждания от настоящия съдебен състав правен спор, е свързан и с принципното изясняване на възможността за възползване от правата на свобода, сигурност и свободно придвижване от страна на граждани на ЕС, които са били издирвани по издадена по реда на Споразумението Заповед за арест, която не е изпълнена от съд на държава-членка на ЕС на основание чл. 1, пар. 3 от Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия.

39. Искане за произнасяне с Преюдициално заключение по реда на спешното производство, предвиден в чл. 107 от Процедурния правилник на Съда:

40. Преюдициалното запитване повдига въпроси, отнасящи се до областите по част трета, дял V от Договора за функционирането на Европейския съюз.

41. За производството пред настоящия съдебен състав са установени срокове в чл. 20 от Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия относно процедурата по предаване между държавите-членки на Европейския съюз и Исландия и Норвегия. Тези срокове първоначално не е могло да бъдат спазени, поради изричното изявление от искащата държава в писмото от 6.04.2020 г., че поради кризата с Covid-19 делото срещу КТ ще бъде гледано от Бергенския съд най-рано през октомври 2020 г., поради което и не е необходимо той да бъде екстрадиран в Норвегия преди месец септември, същата година, както и поради влошаването на здравословното състояние на исканото лице в периода месец април 2020 г. и месец юли 2020 г. и последвалата необходимост от назначаване на експертиза за установяване на способността му да участва в съдебното производство. Понастоящем, доколкото така посочените причини за неспазване на сроковете по Споразумението са преодолени, настоящият съдебен състав следва да съобразява производството си със същите срокове.

42. Макар и понастоящем исканото лице да не е задържано, доколкото първоначално взетата му мярка за неотклонение „задържане под стража“ е заменена с „подписка“, правата му на свободно придвижване са ограничени. Съгласно чл. 60, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс на Република България, подписката се състои в поемане на задължение от обвиняемия, че няма да напуска местоживеенето си без разрешение на съответния орган. Спрямо исканото лице е наложена и забрана да напуска пределите на

България.

43. В хода на настоящето производство исканото лице е претърпяло влошаване на здравословното състояние, спрямо него е проведено и оперативно лечение. Съгласно назначената съдебномедицинска експертиза и понастоящем здравословното състояние на исканото лице е сериозно увредено, силно рисково и опасно, с оглед на повторен тромбоемболичен инцидент, което го поставя в най-рисковата група за евентуално заразяване с Covid-19, като състоянието на исканото лице не позволява пътуване на дълги разстояния, прилагане на мярка „задържане под стража“ и пребиваване в ареста. Тези обстоятелства, според настоящия съдебен състав, обуславят спешността на производството, включително и даването на отговор на въпросите по преюдициалното запитване.

България.

44. Приложения:

45. Заверен препис от протокола от съдебното заседание по делото от 1.02.2021 г., в което е взето решение за отправяне на преюдициалното запитване – на български език;

46. Копие от сигнал в Шенгенската информационна система за задържане с цел екстрадиция от 26.07.2018 г. – на английски език;

47. Копие от Обвинителен акт на Регионалната прокуратура Хордланд, Согн Ог Фьоране, Кралство Норвегия – на български език;

48. Заповед за арест, издадена от Регионалната прокуратура Хордланд, Согн Ог Фьоране, Кралство Норвегия на 27.11.2019 г. – на норвежки език;

49. Решение /Постановление/ на Окръжния съд във Варшава от 15.01.2020 г. – на полски език и в превод на български;
50. Решение /Постановление/ на Апелативния съд във Варшава от 24.02.2020 г. – в превод на български език;
51. Решение /Постановление/ на Окръжния съд във Варшава от 6.03.2020 г. – в превод на български език;
52. Заповед за арест, издадена от Регионалната прокуратура Хордланд, Согн Ог Фьоране, Кралство Норвегия на 12.03.2020 г. – на норвежки език и в превод на български;
53. Писмо от Регионалната прокуратура Хордланд, Согн Ог Фьоране, Кралство Норвегия от 6.04.2021 г. – в превод на български език;

Гр. София,

4 Февруари 2021 г.

Председател:

Антон С. Антонов

Членове: 1.

Антон Н. Антонов

2. И. Курчиев